SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 20. oktobra 2011*

V zadevi C-225/10,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Sozialgericht Nürnberg (Nemčija) z odločbo z dne 26. aprila 2010, ki je prispela na Sodišče 10. maja 2010, v postopku

**Juan Pérez García**,

**José Arias Neira**,

**Fernando Barrera Castro**,

**Dolores Verdún Espinosa** kot pravna naslednica Joséja Bernala Fernándeza

proti

**Familienkasse Nürnberg**,

* Jezik postopka: nemščina.

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi J.N. Cunha Rodrigues, predsednik senata, U. Lõhmus, A. Rosas, A. Ó Caoimh (poročevalec) in A. Arabadžiev, sodniki,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,
sodna tajnica: C. Strömholm, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 14. aprila 2011,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za F. Barrero Castra A. González Maeztu, vodja oddelka na konzulatu Španije v Frankfurtu na Majni,

– za nemško vlado N. Graf Vitzthum, zastopnik,

– za špansko vlado B. Plaza Cruz in S. Centeno Huerta, zastopnici,

– za Evropsko komisijo V. Kreuschitz, zastopnik,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 9. junija 2011

izreka naslednjo

**Sodbo**

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 77 in 78 Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti v različici po spremembi in posodobitvi z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 35), kakor je bila spremenjena z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1992/2006 z dne 18. decembra 2006 (UL L 392, str. 1) (v nadaljevanju: Uredba št. 1408/71).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru štirih sporov med J. Pérezom Garcío, J. Ariasom Neiro in F. Barrero Castrom in D. Verdún Espinosa kot pravno naslednico J. Bernala Fernándeza ter Familienkasse Nürnberg (sklad za družinske dodatke v Nürnbergu), ker je ta glede njihovih polnoletnih invalidnih otrok zavrnil dodelitev dodatkov za vzdrževane otroke.

## Pravni okvir

*Ureditev Unije*

3 Člen 1(u) Uredbe št. 1408/71 za namene uporabe te uredbe določa, da:

„(i) izraz ‚družinske dajatve' pomeni vse storitve ali denarne dajatve, namenjene kritju družinskih stroškov po zakonodaji iz člena 4(1)(h), razen posebnih dodatkov ob rojstvu otroka oziroma za posvojitev iz Priloge II;

(ii) izraz ‚družinski dodatki' pomeni periodične denarne dajatve, ki se dodeljujejo izključno glede na število in, kjer to pride v poštev, glede na starost družinskih članov".

4 Na podlagi člena 4(1)(h) navedene uredbe se ta uporablja za „vso zakonodajo v zvezi z naslednjimi področji socialne varnosti: […] družinske dajatve".

5 Na podlagi člena 10a(1) Uredbe št. 1408/71 se določbe naslova III te uredbe ne uporabljajo za posebne dajatve, za katere se ne plačujejo prispevki; osebe, za katere se ta uredba uporablja, prejemajo te dajatve izključno na ozemlju države članice, v kateri stalno prebivajo, in v skladu z zakonodajo te države, če so take dajatve navedene v Prilogi IIa.

6 Priloga IIa k Uredbi št. 1408/71 z naslovom „Posebne dajatve, za katere se ne plačujejo prispevki“ v oddelku „H. Španija“ vsebuje te podatke:

„(a) Minimalni zajamčeni dohodek [zakon 13/1982 o socialni vključenosti invalidov (Ley 13/1982 de Integración Social de los Minusválidos) z dne 7. aprila 1982 (BOE št. 103, z dne 30. aprila 1982, str. 11106)];

[…]

(c) pokojnine za invalide in upokojence, za katere se ne plačuje prispevkov, ki se zagotavljajo po členu 38(1) [zakonske uredbe 1/1994 o splošni ureditvi socialne varnosti (Real Decreto Legislativo 1/1994 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General de Seguridad Social) z dne 20. junija 1994 (BOE št. 154, z dne 29. junija 1994, str. 20658)].

[…]“

7 Kot je razvidno iz naslova III Uredbe št. 1408/71, so pod njega umeščene posebne določbe v zvezi z različnimi vrstami dajatev.

8 Člen 76 Uredbe št. 1408/71 z naslovom „Prednostna pravila v primeru prekrivanja upravičenosti do družinskih dajatev po zakonodaji pristojne države in po zakonodaji države članice, kjer imajo družinski člani stalno prebivališče“, ki je v poglavju 7, naslovljenem „Družinske dajatve“, iz navedenega naslova III, določa:

„1. Kadar se v istem obdobju, za istega družinskega člana in zaradi opravljanja poklicne dejavnosti, družinske dajatve dodeljujejo po zakonodaji države članice, na ozemlju katere družinski člani stalno prebivajo, upravičenost do družinskih dajatev v skladu

z zakonodajo druge države članice miruje do višine zneska, ki ga določa zakonodaja prve države članice, po potrebi v skladu s členom 73 ali 74.

2. Če v državi članici, na katere ozemlju družinski člani stalno prebivajo, zahtevek za družinske dajatve ni vložen, lahko pristojni nosilec druge države članice uporablja določbe odstavka 1, kot če bi bile dajatve dodeljene v prvi državi članici."

9 Poglavje 8 naslova III, naslovljeno „Dajatve za vzdrževane otroke upokojencev in za sirote", vsebuje člen 77, ki določa:

„1. Izraz ‚dajatve' v tem členu pomeni družinske dodatke za osebe, ki prejemajo starostno ali invalidsko pokojnino ali pokojnino za nesrečo pri delu ali poklicno bolezen, ter povečanja in dodatke k tem pokojninam za otroke teh upokojencev, z izjemo dodatkov, ki se dodeljujejo po sistemih zavarovanj za nesreče pri delu in poklicne bolezni.

2. Dajatve se dodeljujejo v skladu z naslednjimi pravili, ne glede na državo članico, na ozemlju katere upokojenec ali otroci stalno prebivajo:

(a) upokojencu, ki prejema pokojnino po zakonodaji le ene države članice, v skladu z zakonodajo države članice, ki je pristojna za pokojnino;

(b) upokojencu, ki prejema pokojnino po zakonodaji več kot ene države članice:

(i) skladu z zakonodajo tiste od držav, v kateri stalno prebiva, če je pravica do ene od dajatev, omenjenih v odstavku 1, po potrebi ob upoštevanju določb člena 79(1)(a), pridobljena po zakonodaji te države

[…]“

10 Člen 78 Uredbe št. 1408/71 z naslovom „Sirote“, ki je prav tako v poglavju 8, določa:

„1. Izraz ‚dajatve‘ v tem členu pomeni družinske dodatke, in kadar je to primerno, dodatne ali posebne dodatke za sirote.

2. Dajatve za sirote se dodeljujejo v skladu z naslednjimi pravili, ne glede na državo članico, na ozemlju katere sirota ali fizična ali pravna oseba, ki dejansko vzdržuje siroto, stalno prebiva:

(a) za siroto pokojnega delavca, za katerega je veljala zakonodaja ene same države članice, v skladu z zakonodajo te države;

(b) za siroto pokojnega delavca, za katerega je veljala zakonodaja več držav članic:

(i) v skladu z zakonodajo države članice, na ozemlju katere sirota stalno prebiva, če je pravica do ene od dajatev, omenjenih v odstavku 4, po potrebi ob upoštevanju določb člena 79(1)(a), pridobljena po zakonodaji te države

[…]“

11 Člen 5 Uredbe št. 1408/71 določa, da „[…] morajo države članice […] navesti […] dajatve iz členov 77 in 78, v izjavah, ki se sporočijo in objavijo […]“.

12 Zvezna republika Nemčija je v izjavi, ki jo je podala v skladu z navedenim členom 5 (UL 2003, C 210, str. 1), navedla, da so otroški dodatki, ki se izplačujejo otrokom upokojencev na podlagi zakona o dodatkih za vzdrževane otroke (Bundeskindergeldgesetz, v nadaljevanju: BKGG), družinski dodatki iz členov 77 in 78 Uredbe št. 1408/71.

13 Kraljevina Španija je v svoji izjavi na enaki podlagi (UL 2005, C 79, str. 9), navedla, da so s tema določbama zajete družinske dajatve in dajatve za sirote, določene v zakonski uredbi 1/1994.

*Nacionalna ureditev*

Nemška ureditev

14 BKGG v različici, objavljeni 28. januarja 2009 (BGBl. 2009 I, str. 142), daje upokojencem pravico do dodatkov za vzdrževane otroke do njihovega dopolnjenega 18. leta, pod določenimi pogoji pa tudi do 25. leta (v nadaljevanju: nemška dajatev za vzdrževane otroke). BKGG za invalidne otroke, ki ne morejo sami skrbeti zase, določa, da se ta dodatek izplačuje brez omejitve starosti, če je bila invalidnost ugotovljena pred 25. letom. Višina dodatka je odvisna od števila vzdrževanih otrok.

Španska ureditev

15 V predložitveni odločbi je navedeno, da lahko invalidni otroci, ki so dopolnili 18 let, v smislu zakona 13/1982 zahtevajo invalidsko pokojnino, za katero se ne plačujejo prispevki, v obliki posebne pomoči (v nadaljevanju: španska dajatev za invalide, ki ni odvisna od prispevka).

16 Poleg tega zakonska uredba 1/1994 določa izplačevanje upokojencem, ki stalno prebivajo na nacionalnem ozemlju, kjer se izplačuje dodatek, za vsakega vzdrževanega otroka, ki stalno prebiva na istem ozemlju, ki ni dopolnil 18 let, če družinski dohodek ne presega določene zgornje meje in nobeden od staršev nima pravice do dajatev iste vrste, ki izvirajo iz drugega javnega sistema socialnega zavarovanja (v nadaljevanju: španska dajatev za vzdrževane otroke). Ta dajatev se izplačuje dosmrtno za vsakega

invalidnega otroka, katerega stopnja invalidnosti je enaka ali večja od 65 %, ne glede na njegovo starost in brez zgornje meje sredstev. Pri stopnji invalidnosti, ki je enaka ali večja od 33 %, 65 % in 75 %, se osnovni znesek dajatve ustrezno zviša. Vendar se za invalidnega otroka ta dajatev ne dodeli, če je ta upravičen do podobne dajatve, ki je določena v drugem javnem sistemu socialnega zavarovanja, do „posebne pomoči“, dodeljene na podlagi zakona 13/1982, ali do druge „invalidske pokojnine brez prispevkov upravičenca“, pri čemer se mora zadevna oseba v zvezi s tem odločiti za eno od teh dajatev, ki se štejejo za nezdružljive.

**Spori o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje**

17 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da so J. Pérez García, J. Arias Neira, F. Barrera Castro in J. Bernal Fernández, ki je med postopkom v glavni stvari umrl, španski državljani, ki stalno prebivajo v Španiji in so kot delavci migranti delali v Nemčiji. Iz tega naslova vsak od njih prejema ali je prejemal starostno in/ali invalidsko pokojnino v Španiji in v Nemčiji sočasno, pri čemer jim je Nemčija podelila „notranjo“ pravico do pokojnine izključno na podlagi določb nemškega prava. Poleg tega vsak od njih je oziroma je bil oče invalidnega otroka, starejšega od 18 let. Iz naslova invalidnosti njihovih otrok jim je tudi v Španiji, kot je navedeno v predložitveni odločbi, dodeljena španska dajatev za invalide, ki ni odvisna od prispevka, določenega z zakonom 13/1982, ne pa španske dajatve za vzdrževane otroke, določene v zakonski uredbi 1/1994.

18 Familienkasse Nürnberg je z odločbami, sprejetimi med novembrom 2007 in junijem 2008, glede na primer zavrnil ali preklical izplačevanje J. Pérezu Garcíi, J. Ariasu Neiri, F. Barreri Castru in J. Bernalu Fernándezu nemške dajatve za vzdrževane otroke, ker imajo v bistvu v Španiji pravico do družinskih dajatev v višjem znesku od ustrezne

dajatve, ki jim je zagotovljena v Nemčiji, in ker jih lahko torej kadar koli zahtevajo. V zvezi s tem naj bi bilo pomembno, da je treba španske družinske dajatve izplačevati, čeprav invalidni otrok v takem primeru ne more prejemati španske dajatve za invalide, ki ni odvisna od prispevka.

19 Ker je bila njihova pritožba zoper navedene odločbe 20. novembra 2008 zavrnjena, so J. Pérez García, J. Arias Neira, F. Barrera Castro in J. Bernal Fernández, vsak glede tistega, kar ga zadeva, pri Sozialgericht Nürnberg vložili tožbo za izplačilo nemške dajatve za vzdrževane otroke. Ker je J. Bernal Fernández 20. aprila 2009 umrl, je njegova vdova D. Verdún Espinosa nadaljevala postopek kot njegova pravna naslednica.

20 Navedeno predložitveno sodišče v predložitveni odločbi meni, da je pravica do španskih dajatev za vzdrževane otroke v vseh zadevah v postopku v glavni stvari, ki so mu predložene, „pridobljena“ v smislu členov 77(2)(b)(i) in 78(2)(b)(i) Uredbe št. 1408/71, ker so izpolnjeni zakonski pogoji za dodelitev takih dajatev. Ker je pravica do teh dajatev izključena samo zato, ker so starši invalidnih otrok izkoristili možnost izbire, ki je predvidena v španski zakonodaji, navedeno sodišče meni, da prejemanje španske dajatve za invalide, ki ni odvisna od prispevka, prepoveduje zadevnim osebam, da bi od države članice, ki posreduje le podredno na podlagi zgoraj navedenih določb, ker ni država članica stalnega prebivališča, zahtevale pravico do nemške dajatve za vzdrževane otroke.

21 Po mnenju predložitvenega sodišča iz tega ne izhaja nobena kršitev prostega gibanja delavcev migrantov. Če namreč oseba, ki prejema špansko in nemško pokojnino, preseli prebivališče iz Nemčije v Španijo, bi zagotovo izgubila prednostno pravico do nemške dajatve za vzdrževane otroke, ki jo pridobi na podlagi člena 77(2)(b)(i) Uredbe št. 1408/71 v skladu z določbami prejšnje države članice stalnega prebivališča, vendar bi na podlagi iste določbe v novi državi članici stalnega prebivališča pridobila

prednostno pravico do višjih dajatev za vzdrževane otroke. Enako bi veljalo na podlagi člena 78(2)(b)(i) navedene uredbe.

22 Predložitveno sodišče ugotavlja nasprotno, da je mogoče priznati pravico do nemške dajatve za vzdrževane otroke do zneska, ki je enak razliki med zadevnima dajatvama, če se invalidni otrok, ki prejema špansko dajatev za invalide, ki ni odvisna od prispevka, (več) ne šteje za vzdrževano osebo v Španiji. To bi se na primer zgodilo, če bi se invalidni otrok trajno odpovedal skupnemu življenju s starši, da bi živel v svojem stanovanju ali terapevtskem skupinskem stanovanju. V takem primeru bi bila namreč kakršna koli možnosti izbire med špansko dajatvijo za vzdrževane otroke in špansko dajatvijo za invalide, ki ni odvisna od prispevka, izključena.

23 V teh okoliščinah je Sozialgericht Nürnberg prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je člen 77(2)(b)(i) Uredbe […] št. 1408/71 treba razlagati tako, da državi prejšnje zaposlitve ni treba dodeliti družinskih dodatkov prejemnikom starostne ali invalidske pokojnine ali pokojnine zaradi nesreče pri delu ali poklicne bolezni, ki prejemajo pokojnino v skladu s predpisi več držav članic (tako imenovani dvojni ali večkratni upokojenci) in ki so pridobili pravico do pokojnine na podlagi zakonodaje države prejšnje zaposlitve (pravica do nacionalne pokojnine), če je v državi prebivališča predvidena podobna višja dajatev, ki pa ni združljiva z drugo dajatvijo, za katero se je zadevna oseba odločila na podlagi možnosti izbire?

2. Ali je člen 78(2)(b)(i) Uredbe […] št. 1408/71 treba razlagati tako, da državi prejšnje zaposlitve ni treba dodeliti družinskih dodatkov za sirote pokojnega delavca ali samozaposlenega, za katerega so veljali predpisi več držav članic in ki ima potencialno pravico do družinske pokojnine na podlagi zakonodaje države prejšnje zaposlitve (potencialna pravica do nacionalne pokojnine), če je v državi stalnega prebivališča predvidena podobna višja dajatev, ki pa ni združljiva z drugo dajatvijo, za katero se je zadevna oseba odločila na podlagi možnosti izbire?

3. Ali to velja tudi za dajatev, ki spada na področje uporabe člena 77 ali 78 Uredbe […] št. 1408/71, če je ta načeloma predvidena v državi stalnega prebivališča otroka, vendar pa glede te dajatve ne obstaja možnost izbire?“

**Vprašanja za predhodno odločanje**

*Prvo in drugo vprašanje*

24 Predložitveno sodišče s prvim in drugim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člena 77(2)(b)(i) in 78(2)(b)(i) Uredbe št. 1408/71 razlagati tako, da imajo osebe, ki prejemajo starostno in/ali invalidsko pokojnino, ali sirota pokojnega delavca, za katere so veljali predpisi več držav članic, vendar katerih pravice do pokojnine in družinske pokojnine temeljijo le na zakonodaji države članice prejšnje zaposlitve, pravico od pristojnih organov te države zahtevati družinske

dodatke, ki jih ta zakonodaja določa v korist invalidnih otrok, čeprav v državi članici stalnega prebivališča niso zahtevale izplačila podobnih višjih dodatkov, ki so določeni v zakonodaji te države, ker so se odločile za izplačevanje druge dajatve za invalide, ki ni združljiva z njimi.

25 Ti vprašanji sta postavljeni v okviru sporov, v katerih so se, kot izhaja iz točke 17 te sodbe, zadevne osebe, ki prejemajo pokojnino, in zadevna sirota (v nadaljevanju: zadevne osebe) odločile, da se jim v breme pristojnih institucij njihovih držav članic stalnega prebivališča dodeli dajatev za invalide, ki ni odvisna od prispevka, katere izplačevanje na podlagi pravil notranjega prava te države izključuje prejemanje dajatev, določenih v korist vzdrževanih otrok, vključno s tistimi, ki so invalidi.

26 V teh okoliščinah pristojne institucije države članice prejšnje zaposlitve ugotavljajo, da iz členov 77(2)(b)(i) in 78(2)(b)(i) Uredbe št. 1408/71 izhaja, da je le država članica stalnega prebivališča dolžna zadevnim osebam dodeliti družinske dodatke v delu, v katerem je pravica do teh dodatkov v skladu z njenimi določbami v njej „pridobljena“ na podlagi zakonodaje te države članice, če so izpolnjeni vsi zakonski pogoji za dodelitev teh dodatkov, čeprav se zadevne osebe niso odločile za njihovo prejemanje.

27 Čeprav španska vlada v pisnih stališčih pojasnjuje, da španska dajatev za invalide, ki ni odvisna od prispevka, na katero se sklicuje v predložitveni odločbi, ni določena v zakonu 13/1982, temveč v zakonski uredbi 1/1994, ta vlada priznava, da to pojasnilo ne vpliva na upoštevnost postavljenih vprašanj, ker ne glede na naravo dajatve, za katero se odločijo zadevne osebe v Španiji, nobena od njih, kot izhaja iz točke 16 te

sodbe, nikakor ni združljiva s špansko dajatvijo za vzdrževane otroke, določeno v tej zakonski uredbi v korist invalidnih otrok.

28 Podredno je treba v obravnavanem primeru preveriti, ali se, kot meni predložitveno sodišče, člena 77 in 78 Uredbe št. 1408/71 uporabljata vsaj za eno od socialnih dajatev v zadevi v postopku v glavni stvari. Če ne bi šlo za tak primer, vprašanja, ki jih je postavilo to sodišče glede njenih določb, namreč ne bi bila upoštevna.

Dajatve iz členov 77 in 78 Uredbe št. 1408/71

29 Člena 77(1) in 78(1) Uredbe št. 1408/71 določata, da so „dajatve“ iz teh členov „družinski dodatki“, in kadar je to primerno, pri sirotah nadomestni ali posebni dodatki, določeni zanje.

30 Na podlagi člena 1(u)(ii) navedene uredbe izraz „družinski dodatki“ v tej uredbi pomeni periodične denarne dajatve, ki se dodeljujejo izključno glede na število, in kjer to pride v poštev, glede na starost družinskih članov.

31 Iz tega izhaja, da so „družinski dodatki“, katerih izplačevanje je določeno v navedenih členih 77 in 78, izključno dajatve, ki ustrezajo tej opredelitvi ob izključitvi vseh drugih družinskih dajatev za vzdrževane otroke (glej v tem smislu sodbe z dne 27. septembra 1988 v zadevi Lenoir, 313/86, Recueil, str. 5391, točki 10 in 11; z dne 20. marca 2001 v zadevi Fahmi in Esmoris Cerdeiro-Pinedo Amado, C-33/99, Recueil, str. I-2415,

točke od 33 do 35, in z dne 31. maja 2001 v zadevi Leclere in Deaconescu, C-43/99, Recueil, str. I-4265, točki 41 in 42).

32 V obravnavani zadevi je najprej treba poudariti, da je španska dajatev za invalide brez prispevkov upravičenca, za katero so se odločile zadevne osebe v državah članicah svojega stalnega prebivališča, ne glede na to, ali gre za „invalidsko pokojnino brez prispevkov upravičenca“ v skladu z zakonsko uredbo 1/1994 ali „posebno pomoč“ v skladu z zakonom 13/1982, navedena v Prilogi IIa k Uredbi št. 1408/71, v oddelku H katere so naštete španske posebne dajatve brez prispevkov upravičenca, ki so na podlagi člena 10a te uredbe izključene iz naslova III te uredbe. Ni sporno, da ta dajatev pomeni posebno dajatev brez prispevkov upravičenca. Zato se pojem „družinske dajatve“ v smislu člena 1(u)(ii) te uredbe ne nanaša na navedeno dajatev in torej ni „dajatev“, za katero se uporabljata člena 77 in 78 te uredbe.

33 Poleg tega se prav tako ne izpodbija, da nemška dajatev za vzdrževane otroke, določena v državi članici prejšnje zaposlitve zadevnih delavcev v korist invalidnih otrok, ki jo Zvezna republika Nemčija omenja v izjavi, ki jo je podala v skladu s členom 5 Uredbe št. 1408/71, kot eno od dajatev iz členov 77 in 78 te uredbe, spada v okvir „družinske dajatve“ v smislu navedenega člena 1(u)(ii).

34 Vendar Evropska komisija v bistvu enako kot F. Barrera Castro navaja, da se v nasprotju s tem, kar meni predložitveno sodišče v svojih vprašanjih, navedena člena 77 in 78 ne uporabljata za špansko dajatev za vzdrževane otroke, ki se izplačuje staršem invalidnih otrok v skladu z zakonsko uredbo 1/1994. Za to dajatev namreč ni mogoče šteti, da se dodeljuje izključno glede na število, in kjer to pride v poštev, glede na starost družinskih članov, ker so odločilna tudi dodatna ali drugačna merila, to je invalidnost in stopnja ali njena resnost. Ta analiza naj bi bila potrjena z nezdružljivostjo navedene

dajatve z dajatvijo, ki jo določa zakon 13/1982. Taka notranja nezdružljivost bi se lahko namreč uporabila le, če bi španski zakonodajalec menil, da sta ti dajatvi podobni ali imata vsaj enak cilj.

35 Toda ugotoviti je treba, da je Kraljevina Španija v izjavi, ki jo je podala v skladu s členom 5 Uredbe št. 1408/71, izrecno navedla, da so španska dajatev za vzdrževane otroke in dajatve za sirote, določene v zakonski uredbi 1/1994, dajatve iz členov 77 in 78 navedene uredbe.

36 Kot je Sodišče že presodilo, čeprav okoliščina, da nekatere dajatve za vzdrževane otroke upokojencev na podlagi nacionalnega zakona ali uredbe niso bile omenjene v izjavi iz člena 5 Uredbe št. 1408/71, še ne omogoča ugotovitve, da te dajatve niso dajatve iz členov 77 in 78 te uredbe, pa je treba ugotoviti, da če so bile take dajatve omenjene v navedeni izjavi, pomenijo dajatve iz teh določb (glej v tem smislu sodbo z dne 11. junija 1991 v zadevi Athanasopoulos in drugi, C-251/89, Recueil, str. I-2797, točka 28).

37 Iz tega izhaja, da je tako kot nemška dajatev za vzdrževane otroke, določena v državi članici prejšnje zaposlitve zadevnih oseb, španska dajatev za vzdrževane otroke, ki je določena v zakonski uredbi 1/1994, v državi članici njihovega stalnega prebivališča dajatev, ki spada med „družinske dodatke“ v smislu člena 1(u)(ii) Uredbe št. 1408/71 in zato med „dajatve“ iz členov 77 in 78 te uredbe.

38 V teh okoliščinah je treba preizkusiti – kot zahteva predložitveno sodišče – ali lahko pristojni organi države članice prejšnje zaposlitve zavrnejo izplačevanje družinskih dodatkov, do katerih so zadevne osebe upravičene le na podlagi nacionalne zakonodaje te države članice, ker je v skladu s členoma 77(2)(b)(i) in 78(2)(b)(i) Uredbe št. 1408/71 država članica njihovega novega stalnega prebivališča v prihodnje izključno pristojna za izplačevanje teh dodatkov, ker so zadevne osebe zapustile državo članico svoje prejšnje zaposlitve, da bi se vrnile v matično državo članico.

Država članica, pristojna za izplačevanje družinskih dodatkov

39 V zvezi s tem je treba spomniti, da se na podlagi členov 77(2)(b)(i) in 78(2)(b)(i) Uredbe št. 1408/71, če je za upokojenca ali pokojnega delavca veljala zakonodaja več držav članic, družinski dodatki dodelijo v skladu z zakonodajo države članice, na ozemlju katere upokojenec ali sirota pokojnega delavca stalno prebiva. Država članica stalnega prebivališča je tako s tema določbama Uredbe št. 1408/71 določena kot izključno pristojna za dodelitev zadevnih družinskih dodatkov (glej v tem smislu sodbo z dne 27. februarja 1997 v zadevi Bastos Moriana in drugi, C-59/95, Recueil, str. I-1071, točki 15 in 18).

40 Vendar je glede na samo besedilo navedenih določb Uredbe št. 1408/71 država članica stalnega prebivališča z Uredbo št. 1408/71 določena kot pristojna država, le če je pravica do družinskih dodatkov „pridobljena“ na podlagi njene zakonodaje.

41 Presoja tega zadnjega pogoja, ki je vprašanje notranjega prava, spada v pristojnost nacionalnega sodišča (glej sodbo z dne 24. septembra 2002 v zadevi Martínez Domínguez in drugi, C-471/99, Recueil, str. I-7835, točka 25).

42 Toda predložitveno sodišče želi v tej zadevi ravno določiti obseg pojma „pridobljena“ v smislu členov 77(2)(b)(i) in 78(2)(b)(i) Uredbe št. 1408/71. V bistvu želi izvedeti, ali je mogoče pravico do družinskih dodatkov, določeno v državi članici stalnega prebivališča, šteti za „pridobljeno“ v smislu teh določb, če je v njej ta pravica izključena le zaradi lastne izbire zadevnih oseb, da se jim dodeli druga dajatev, ki ni združljiva z navedenimi družinskimi dodatki, ker so v zvezi s tem uveljavile pravico izbire, ki je določena v notranji zakonodaji. Tako vprašanje razlage pravila Unije očitno spada v izključno pristojnost Sodišča.

43 V zvezi s tem je iz sodne prakse Sodišča razvidno, da mora, zato da bi bilo mogoče šteti, da so družinski dodatki „pridobljeni“ na podlagi zakonodaje države članice, zakon te države priznavati pravico do izplačevanja dajatev v korist družinskega člana, ki dela ali je delal v tej državi, tako da je treba te dajatve izplačevati na podlagi te zakonodaje (glej po analogiji sodbi z dne 20. aprila 1978 v zadevi Ragazzoni, 134/77, Recueil, str. 963, točka 8, in z dne 13. novembra 1984 v zadevi Salzano, 191/83, Recueil, str. 3741, točka 7).

44 Glede na prav tako ustaljeno sodno prakso Sodišča priznanje take pravice zahteva, da mora zainteresirana oseba, zato da bi lahko uveljavljala to pravico, izpolnjevati vse obličnostne in vsebinske pogoje, ki jih določa nacionalna zakonodaja te države, med katerimi je lahko, odvisno od primera, pogoj, da je bil vložen predhodni zahtevek za take dajatve (glej po analogiji zgoraj navedeni sodbi Ragazzoni, točki 8 in 9, in Salzano, točki 7 in 10, ter sodbe z dne 23. aprila 1986 v zadevi Ferraioli, 153/84, Recueil, str. 1401, točka 14; z dne 4. julija 1990 v zadevi Kracht, C-117/89, Recueil, str. I-2781, točka 11, in z dne 9. decembra 1992 v zadevi McMenamin, C-119/91, Recueil, str. I-6393, točka 26).

45 Iz tega izhaja, da če zadevne osebe kot v zadevi v postopku v glavni stvari ne morejo zahtevati družinskih dodatkov, določenih v nacionalni zakonodaji države članice stalnega prebivališča, ker so se odločile za drugo dajatev, katere dodelitev izključuje izplačevanje teh dodatkov, ni mogoče šteti, da je pravica do njih – kot trdi španska vlada in kot poleg tega priznava nemška vlada – tam „pridobljena“ v smislu členov 77(2)(b)(i) in 78(2)(b)(i) Uredbe št. 1408/71. Te zadevne osebe namreč ne izpolnjujejo vseh obličnostnih in vsebinskih pogojev za dodelitev navedenih dodatkov.

46 V teh okoliščinah se zato pravilo iz navedenih določb Uredbe št. 1408/71, po katerem je država članica stalnega prebivališča zadevnih oseb izključno pristojna za dodelitev družinskih dodatkov upokojencem ali sirotam pokojnega delavca, za katere je veljala zakonodaja več držav članic, ne uporablja.

47 Vendar nemška vlada navaja, da če je tako kot v zadevi v postopku v glavni stvari pravica do družinskih dodatkov v državi članici stalnega prebivališča izključena samo zato, ker so se zadevne osebe odločile za drugo dajatev v tej državi, je treba po analogiji uporabiti člen 76(2) Uredbe št. 1408/71. Če bi ta določba veljala v obravnavanem primeru, bi njena uporaba pomenila, da bi lahko pristojne nemške institucije ravnale, kot da so se zainteresirane osebe odločile uživati družinske dodatke, določene v španski zakonodaji, pri čemer bi se tako izključila pravica do družinskih dodatkov, določenih v nemški zakonodaji. Ta analogija je po eni strani nujna zaradi primerljivosti zadevnih interesov, ker se morajo vzdrževani otroci upokojencev obravnavati enako kot vzdrževani otroci delavcev. Po drugi strani je potrjena tudi s smislom in namenom navedenega člena 76(2). Namen te določbe namreč ni le izogibanje prekrivanja dajatev, temveč tudi zagotovitev pravične delitve bremena med državami članicami. Namerni neobstoj zahtevka za pridobitev izplačila družinskih dajatev torej ne bi smel

povzročiti prenosa obveznosti njihove dodelitve z države članice, ki je v zvezi s tem prednostna, na državo članico, ki je pristojna le podredno.

48 Te argumentacije ni mogoče sprejeti.

49 Res je, da je bil po nastanku dejanskega stanja v zadevah, v katerih so bile izdane sodbe, navedene v točkah 43 in 44 te sodbe, člen 76 Uredbe št. 1408/71 v takrat veljavni različici, na katerega so se te sodbe nanašale, spremenjen z Uredbo Sveta (EGS) št. 3427/89 z dne 30. oktobra 1989 (UL L 331, str. 1), da bi se vanj vključil odstavek 2, ki državi članici zaposlitve omogoča, da uveljavlja mirovanje pravice do družinskih dajatev, če zahtevek za izplačevanje teh dajatev ni bil vložen v državi članici stalnega prebivališča in če zato ta država članica ni opravila nobenega izplačila.

50 Vendar zaradi te okoliščine navedena sodna praksa ne izgubi pomena za razlago členov 77 in 78 Uredbe št. 1408/71. Drugače kakor prejšnja različica člena 76 Uredbe št. 1408/71, ki se nanaša na prekrivanje pravic do družinskih dajatev, čeprav je treba te dajatve izplačevati iz naslova opravljanja poklicne dejavnosti v državi članici stalnega prebivališča družinskih članov in na podlagi zakonodaje druge države članice, navedena člena 77 in 78, ki se nanašata na pravico do družinskih dodatkov upokojencev in sirot pokojnih delavcev, namreč nista bila dopolnjena z Uredbo št. 3427/89, ki pa je v več pogledih spremenila takrat veljavno različico določb Uredbe št. 1408/71 v zvezi z dodelitvijo družinskih dajatev (glej v tem smislu sodbo z dne 14. oktobra 2010 v zadevi Schwemmer, C-16/09, ZOdl., str. I-9717, točka 57).

51 Poleg tega in zlasti ureditve Unije na področju približevanja nacionalnih zakonodaj o socialni varnosti ob upoštevanju predvsem njenih ciljev ni mogoče uporabiti tako – razen izrecnih izjem, skladnih s temi cilji – da bi se delavcu migrantu ali po njem

upravičenim osebam odrekla pravica do dajatev, ki jim pripadajo na podlagi same zakonodaje države članice, zgolj na podlagi zavarovalnih dob, dopolnjenih v skladu s to zakonodajo (glej v tem smislu zlasti sodbi z dne 5. julija 1967 v zadevi Colditz, 9/67, Recueil, str. 297, 304, in z dne 6. marca 1979 v zadevi Rossi, 100/78, Recueil, str. 831, točka 14; zgoraj navedeno sodbo Schwemmer, točka 58 in navedena sodna praksa, in sodbo z dne 30. junija 2011 v zadevi Da Silva Martins, C-388/09, ZOdl., str. I-5737, točka 75).

52 Tako je Sodišče glede členov 77(2)(b)(i) in 78(2)(b)(i) Uredbe št. 1408/71 že presodilo, da se ti določbi ne moreta razlagati tako, da bi se z zamenjavo dajatev, pridobljenih v državi članici novega stalnega prebivališča, z dajatvami, ki so bile predhodno pridobljene le na podlagi zakonodaje druge države članice, delavcu ali siroti pokojnega delavca odvzela upravičenost do ugodnejših dajatev (glej v tem smislu zlasti sodbe z dne 12. junija 1980 v zadevi Laterza, 733/79, Recueil, str. 1915, točki 9 in 10; z dne 9. julija 1980 v zadevi Gravina, 807/79, Recueil, str. 2205, točka 8; z dne 24. novembra 1983 v zadevi D'Amario, 320/82, Recueil, str. 3811, točka 5; z dne 14. decembra 1988 v zadevi Ventura, 269/87, Recueil, str. 6411, točka 14, in zgoraj navedeno sodbo Bastos Moriana in drugi, točka 16).

53 V zadevi v postopku v glavni stvari ni sporno, da je imela vsaka od zadevnih oseb, kot izhaja iz samega besedila vprašanj, ki jih je postavilo predložitveno sodišče, v Nemčiji pravico do pokojnine, pridobljeno le na podlagi nemške zakonodaje, za zavarovalno dobo, dopolnjeno v tej državi članici.

54 V teh okoliščinah se člena 77 in 78 Uredbe št. 1408/71 ne moreta razlagati tako, da lahko država članica prejšnje zaposlitve zavrne zadevnim osebam izplačevanje družinskih dodatkov, pridobljenih le na podlagi zakonodaje te države, zgolj zato, ker bi lahko zadevne osebe zahtevale višje družinske dodatke v državi članici stalnega prebivališča.

55 Zato ker v zadevi v postopku v glavni stvari ni sporno, da zadevne osebe, kot izhaja iz točk od 39 do 46 te sodbe, niso „pridobile“ pravice do družinskih dodatkov na podlagi zakonodaje države članice stalnega prebivališča, morajo pristojne institucije države članice prejšnje zaposlitve, v kateri je bila pridobljena pravica do takih družinskih dodatkov le na podlagi zakonodaje te države, izplačevati celotni znesek teh dodatkov pod pogoji in omejitvami, določenimi v tej zakonodaji (glej v tem smislu sodbo z dne 7. maja 1998 v zadevi Gómez Rodríguez, C-113/96, Recueil, str. I-2461, točka 32, in zgoraj navedeno sodbo Martínez Domínguez in drugi, točki 21 in 22).

56 Glede na navedeno je treba na prvo in drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člena 77(2)(b)(i) in 78(2)(b)(i) Uredbe št. 1408/71 razlagati tako, da imajo osebe, ki prejemajo starostno in/ali invalidsko pokojnino, ali sirota pokojnega delavca, za katere so veljali predpisi več držav članic, vendar katerih pravice do pokojnine in družinske pokojnine temeljijo le na zakonodaji države članice prejšnje zaposlitve, pravico od pristojnih organov te države zahtevati celotni znesek družinskih dodatkov, ki jih ta zakonodaja določa v korist invalidnih otrok, čeprav v državi članici stalnega prebivališča niso zahtevale izplačevanja podobnih višjih dodatkov, ki so določeni v zakonodaji te države, ker so se odločile za izplačevanje druge dajatve za invalide, ki ni združljiva z njimi, ker je bila pravica do družinskih dodatkov v državi članici prejšnje zaposlitve pridobljena le na podlagi zakonodaje te države.

*Tretje vprašanje*

57 Glede na navedeno v točkah od 39 do 46 te sodbe v položaju, v katerem se zadevne osebe na podlagi zakonodaje države članice stalnega prebivališča ne morejo odločiti za izplačevanje družinskih dodatkov v tej državi, ker se na primer za zadevne otroke

ne more več šteti, da jih vzdržujejo starši, se v takem primeru *mutatis mutandis* uporablja odgovor, ki ga je Sodišče podalo v prejšnji točki.

58 Tudi v takem položaju se namreč pravica do družinskih dodatkov ne more šteti za „pridobljeno“ v smislu členov 77(2)(a) in 78(2)(a) Uredbe št. 1408/71 v državi članici stalnega prebivališča, saj sámo predložitveno sodišče ugotavlja, da v takem položaju osnovni pogoji za dodelitev navedenih dodatkov, določenih v nacionalni zakonodaji, niso izpolnjeni, tako da te dajatve ni treba izplačevati.

59 Zato je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da je odgovor nanj enak odgovoru na prvo in drugo vprašanje, če se zadevne osebe na podlagi zakonodaje države članice stalnega prebivališča ne morejo odločiti za izplačilo družinskih dodatkov v tej državi.

**Stroški**

60 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

1. **Člena 77(2)(b)(i) in 78(2)(b)(i) Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti v različici po spremembi in posodobitvi z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996, kakor je bila spremenjena z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1992/2006 z dne 18. decembra 2006, je treba razlagati tako, da imajo osebe, ki prejemajo starostno in/ali invalidsko pokojnino, ali sirota pokojnega delavca, za katere so veljali predpisi več držav članic, vendar katerih pravice do pokojnine in družinske pokojnine temeljijo le na zakonodaji države članice prejšnje zaposlitve, pravico od pristojnih organov te države zahtevati celotni znesek družinskih dodatkov, ki jih ta zakonodaja določa v korist invalidnih otrok, čeprav v državi članici stalnega prebivališča niso zahtevale izplačevanja podobnih višjih dodatkov, ki so določeni v zakonodaji te države, ker so se odločile za izplačevanje druge dajatve za invalide, ki ni združljiva z njimi, ker je bila pravica do družinskih dodatkov v državi članici prejšnje zaposlitve pridobljena le na podlagi zakonodaje te države.**

2. **Odgovor na tretje vprašanje je enak odgovoru na prvo in drugo vprašanje, če se zadevne osebe na podlagi zakonodaje države članice stalnega prebivališča ne morejo odločiti za izplačilo družinskih dodatkov v tej državi.**

Podpisi